

Maisemanhoito laiduntamalla

Käytännöt ja rahoitus

Eeva Puustjärvi

Maisema- ja ympäristöasiantuntija

Etelä-Savon Maa- ja kotitalousnaiset

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Maatalouden ympäristösopimus maisemanhoitoon

- **Perinnebiotoopin, luonnonlaitumen tai kosteikon** hoitoon voi hakea korvausta
- Ympäristösopimukset ovat haettavissa **15.6.2018 saakka ELY-keskuksesta.**
- Niitä voivat hakea aktiiviviljelijät ja rekisteröidyt yhdistykset.

Mikä on perinnebiotooppi?

- Perinteisen maatalouden, niiton ja laidunnuksen myötä syntynyt luontotyyppi
- Puustoiset tyypit: metsälaitumet, hakamaat, kaskimetsät ja lehdesniityt
- Avoimet tyypit: tuoreet ja kosteat niityt, kedot, rantaniityt, tulvaniityt, suoniityt ja nummet
- Eivät säily ilman hoitoa
- Vähentyneet radikaalisti
- 31% uhanalaisista lajeistamme riippuvaisia perinnebiotoopeista

Mikä on luonnonlaidun?

- Pellon ulkopuolista laidunta
- Ei voi luokitella perinnebiotoopiksi
- Muusta ympäristöstä erottuvia luonto- tai maisema-arvoja
- Kohteen tulee sijaita maatalousympäristöön kuuluvassa maisemakokonaisuudessa
- Metsäsaarekkeet, max 1 ha

Perinnebiotoopin ja luonnonlaidunten hoitotoimet

- laidunnus: erillislaidunnus pelloista, ei lisärehua, laidunpaine sopiva
- ei muokkausta, lannoitusta, torjunta-aineita
- niitto, niitetty kasvillisuus korjattava pois
- puiden ja pensaiden raivaus
- lehtipuiden lehdestys
- kulotus
- vieraslajien torjunnan tarve tulee huomioida
- lisäksi on mahdollista myös kulttuuriperinnön hoito: kiviaidat, riukuaidat, portit, heinäkuivatustelineet

Ympäristösopimukset

- **Sopimuskausi alkaa 1.5.2018** ja sopimuksen kestoaika on **viisi vuotta**.
- Sopimukseen haettavan alan on oltava hakijan hallinnassa koko sopimuskauden ajan (vuokra- tai muu sopimus).
- Hoitotoimenpiteitä voivat olla mm. raivaus, laidunnus ja niitto.
- Laidunnus tai muu hoito voitava aloittaa kesällä 2018 (= ei kunnostusta vaativia kohteita)
- Hoidosta maksetaan pinta-alan mukaan **450 €/ha/vuosi**.
 - jos on kyse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaasta perinnebiotoopista, korvauksen määrä on 600 €/ha vuodessa.
- Korvausta maksetaan vuosittain sopimusalueella toteuttavista toimenpiteistä. Toimenpiteiden on perustuttava **hyväksytyyn suunnitelmaan**.

Ympäristösopimus voidaan tehdä

- Perinnebiotoopeista
- Luonnonlaitumista
- Kosteikon tai tulva-alueen hoidosta
- Luontoarvoiltaan monimuotoisista tai maisemaltaan merkittävistä peltojen reuna-alueista
- Pellon ja tien tai pellon ja vesistön välisistä reunavyöhykkeistä tai pelto-alueiden metsäsaarekkeista (< 1 ha)
- Maatalousympäristön uhanalaisten lajien hoidon edistämisestä
- Maatalousympäristön muinaismuistokohteista

Alueet, jotka eivät sovellu ympäristösopimukseen

- Pihanurmikot, puutarha tai puistokäyttö, yhtenäiset avokalliot
- Ensisijaisesti metsätalouuskäytössä olevat kohteet, joita ovat:
 - puuntuotantoa varten hoidettavat, lajistoltaan ja ikärakenteeltaan yksipuoliset metsät,
 - metsät, joiden kenttäkerros muodostuu pääosin varvuista,
 - havupuumetsät, joissa ei ole selviä merkkejä laidunhistoriasta,
 - reunavyöhykkeet, joilla ei ole raivaus- tai niittohoidolla edistettävissä olevia monimuotoisuus- tai maisema-arvoja

Laidunpankki www.laidunpankki.fi

**L A I D U N
P A N K K I**

- Kohtauspaikka maanomistajille ja laiduneläinten omistajille (lammas, hevonen, nauta)
- Ilmoituksia voi selata ilman kirjautumista
- Oman ilmoituksen jättäminen on helppoa, kirjautuminen käy nopeasti saman tien
- Laiduntamis- ja maanvuokrasopimukset
- Tietoa mm. maisemalaidunnuksesta, kustannuksista ja ympäristösopimuksista
- Palvelussa myös **paimenlomakohteet**
- Palvelu on **maksuton**

Neuvo2020 palvelu

- Tilalla on käytettävissä 7000 euroa asiantuntijapalveluihin ohjelmakauden aikana 2015–2020
- Maksat vain alv:n osuuden, joka on vähennyskelpoinen arvonlisäverotuksessa
- Ympäristöneuvo:
 - Neuvonnallinen maastokäynti yhdessä viljelijän kanssa
 - Maiseman- ja luonnon arvokohteiden kartoitus
 - Ehdotuksia ympäristösopimukseen soveltuviksi hoitokohteiksi
 - Hoitosuunnitelman teko ei sisälly palveluun, voi tilata erikseen
- Kilpailukykyneuvo:
 - Tilan kilpailukyvyn kehittäminen
 - Tilan nykyaikaistaminen
 - Investointien suunnittelu
 - Tilan tulevaisuuden suunnittelu

NEUVO 2020
VARMUUTTA!
OPTIMOINTIA!
VERKOSTOJA!

Ota yhteyttä

**Ympäristösopimusasioissa ja Neuvo2020-
palveluissa neuvoo:**

Saara Ryhänen

Maisema- ja ympäristöasiantuntija,
Neuvo2020 ympäristöneuvoja

Puh. 040 486 8237

saara.ryhanen@maajakotitalousnaiset.fi

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Keskustelu: haasteet, toiveet, ideat

- Jakaannutaan kolmeen ryhmään
- Voitte pohtia ryhmässä esim.
 - Mitä haasteita paimenlomatoiminnan aloituksessa on?
 - Mistä tarvitaan lisää tietoa?
 - Miten erottua markkinoilla?
 - Mitä muita eläimiin ja luontoon liittyviä matkailupalveluita voisi tarjota?
- Kirjataan lapuille haasteita, toiveita, ideoita, heränneitä kysymyksiä yms.

Yhteenveto: paimenlomista hyötyvät kaikki

- **Matkailijat**, jotka rentoutuvat, saavat merkityksellisiä kokemuksia ja joiden luontosuhde paranee
- **Matkailuyrittäjät**, jotka saavat uusia asiakkaita, myös askeettiset mökit kelpaavat
- **Lampurit**, jotka saavat lisää laidunta ja lampaiden hoitajia sekä mahdollisia suoramyyntiasiakkaita yms.
- **Maisema**, joka tulee hoidettua ja pysyy avarana
- **Luonnon monimuotoisuus**, joka paranee laidunnuksella

Kiitos!

MAA- JA
KOTITALOUSNAISET

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin